

Ο ΑΡΑΧΟΣ

Αριθ. Φύλλου 12 — Μάιος 1965
Κοραή 36 Ν. Ίωνία, Αθήναι
Τιμή Φύλλου δρχ. 5.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΝΗΣΙΣΤΙΩΤΩΝ

ΜΑΗΣ

Ο ΜΗΝΑΣ ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

—Ο Μάης μήνας γιορτάζεται ποικιλότροπα. Πρώτα - πρώτα γιορτάζει η ίδια η φύση. Ευπνέει από τη νάρκη του χειμώνα και μ' ένα ξέφρενο καινούργιο όργασμο αναζωογονεί τα πάντα. Τα δένδρα ανθίζουν, η γη ντύνεται τα γιορτινά της με τη χλωρασιά και τα λουλούδια. Τα φευγάταρικά πουλιά ξανάρχονται και μ' ας γεμίζουν χαρές κι' ελπίδες με τα χαρούμενα κελαϊδήματα και τα φτερουγίσματα. Μέσα στην καρδιά των ανθρώπων γεννιούνται, μεγαλώνουν κι' ανθίζουν χιλιάδες ελπίδες, χιλιάδες όνειρα. Προσπαθούν κι' αυτά να ωριμάσουν σαν τα λουλούδια των δένδρων, να γίνουν καρποί για όλους μας.

—Γιορτάζεται σ' όλο τον κόσμο η εργατική πρωτομαγιά μ' άφαστες εκδηλώσεις πίστης στη ζωή. Ήμέρα που αποτελεί όρσημο για τις κατακτήσεις των εργαζομένων. Για το όχτωρ, για την ελευθερία του συνδικαλισμού, για την καλύτερη αμοιβή των ανθρώπων του μόχθου, για το αναφαίρετο δικαίωμα αυτών που χτίζουν Έκκλησιες και παλάτια να έχουν μιαν άντάξια ανθρώπινη ζωή. Νάχουν στον ήλιο μοίρα ανάλογη με τη συμμετοχή και προσφορά τους. Οι κατακτήσεις αυτές στοιχίσαν εκατόμβες θυσιών σ' όλο τον κόσμο και με το δίκιο τους οι εργαζόμενοι τη μέρα αυτή τη θεωρούν δικιά τους.

—Ταυτόχρονα, τοῦτος ὁ μήνας συμπέφτει με την πιο σημαντική νίκη στην ιστορία της ανθρωπότητας. Συμπέφτει με την επέτειο της συντριβής του τέρατος του φασισμού. Οι Μεγάλοι Σύμμαχοι: Ἀγγλία, Ρωσία, Ἀμερική παραμερίζοντας τις αντιθέσεις τους και με συμπαρασάτες όλους τους σκλαβωμένους λαούς του κόσμου πάλεψαν σκληρά για να τσακίσουν την άπανθρωπη βία των λυσσασμένων κτηνών του χιτλερισμού. Τά θηρία που αφάνιζαν τη ζωή, τον άνθρωπο και τὸν πολιτισμό, ὅπου πατούσαν.

—Νά μερικά χαρακτηριστικά νούμερα των θυσιών του ελληνικού λαού και μόνον στη μεγαλύτερη αυτή πανανθρώπινη ανάσταση για τη συντριβή των ὀρδῶν του φασισμού.

ΝΕΚΡΟΙ

Στόν Ἑλληνοϊταλικό πόλεμο	15.700
Στόν Ἑλληνογερμανικό πόλεμο	8.000
Ἀπό ἐχθρικούς βομβαρδισμούς	3.000
Ἀπό συμμαχικούς βομβαρδισμούς	4.000
Ἀπό πείνα	436.000
Ἐκτελεσθέντες ἀπὸ τοὺς Γερμανοίτα- νούς	80.000
Ἐκτελεσθέντες ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους	40.000
Ἀντάρτες καὶ ἀξιωματικοί	8.000
Στόν πόλεμο τῆς Μ. Ἀνατολῆς	1.100
Στις θάλασσες	3.500
Σύνολο	599.300

Ἡ μείωση τοῦ πληθυσμοῦ ἀπὸ τὴν ἀνακοπή τῆς ὑπεροχῆς γεννήσεων καὶ τὴν αὐξηση τῶν θανάτων ὑπολογίζεται σὲ 344.000.

Νά καὶ οἱ ὀλικές καταστροφές πού προξένησαν στόν τόπο μας οἱ τρεῖς φασίστες ἐπιδρομείς σὲ δολλάρια:

ΔΟΛΛΑΡΙΑ

Καταστροφές ἀπὸ Γερμανούς	10.922.853.000
Καταστροφές ἀπὸ Ἰταλοὺς	8.116.383.769
Καταστροφές ἀπὸ Βουλγάρους	1.565.831.589
Σύνολο	20.696.068.358

—Καὶ τώρα εἴκοσι χρόνια μετὰ τὴν περιφανῆ νίκη τῶν Λαῶν κατὰ τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους, κι' ὁ ἑλληνικὸς λαὸς μετὰ τὴν τεράστια αὐτὴ προσφορά του στὴν πανανθρώπινη θυσία γιὰ τὰ ἰδανικά τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἔχει ὅλο τὸ δικαίωμα νὰ βροντοφωνάξῃ: "Ὁχι καινούργια Νταχάου. Ὁχι καινούργια σκαπευτήρια. Ὁχι καινούργιες καταστροφές. Ὁχι προκλησεις στὴν Κύπρο, μὰ ἀδέσμευτη αὐτοδιάθεση μετὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἑνώσεως, σύμφωνα με τοὺς πόθους τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ.

Ἡ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ

Μερικοὶ πατριῶτες ἰσχυρίζονται καὶ ἐπιμένουν πὼς ἡ ἐφημερίδα μας «ἀριστερίζει».

Ἐπαναλαμβάνουμε πὼς ἡ ἐφημερίδα μας εἶναι ἀνεξάρτητη καὶ δὲν ὑπηρετεῖ στὴ μιὰ ἢ στὴν ἄλλη πολιτικὴ παράταξη. Ἀκόμα κι' αὐτὲς οἱ εἰδήσεις ΑΠΟ ΜΗΝΑ ΣΕ ΜΗΝΑ δὲν σχολιάζονται. Ἴσως μερικὲς ἀπ' τὶς εἰδήσεις νὰ εἶναι εὐχάριστες ἢ δυσάρεστες γιὰ τὸν καθένα ἀπ' τοὺς ἀναγνώστες. Καὶ μερικοὶ ἀπὸ ὑποκειμενικὴ θέση παρασύρονται σὲ ἐπικρίσεις.

Ἡ ἐφημερίδα μας προβάλλει τὰ ἄλυτα προβλήματα τοῦ τόπου μας καὶ ἀντιπολιτεύεται τὴν ἐκάστοτε κυβέρνησι γιὰ τὴν προώθηση καὶ λύση τῶν προβλημάτων αὐτῶν. Ἀ-

κόμα ἐπικροτεῖ κάθε θετικὸ ἔθιμα πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτή.

Ἀκόμα ἡ ἐφημερίδα μας καταπιάνεται καὶ με γενικώτερα θέματα.

Τὸ θέμα ΕΙΡΗΝΗ ἐνδιαφέρει όλους τοὺς ἀνθρώπους ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν πεποιθήσεων καὶ κοινωνικῆς προελεύσεως.

Δὲν εἶναι πολιτικὴ. Εἶναι ἡ τάση τῶν ἈΝΘΡΩΠΩΝ ἀπ' τὴν πρωτόγονη ἐποχὴ ἴσα με τὸν εἰκοστὸ αἰῶνα μας νάβει ἡ ζωή, ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΚΙ' ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΗ. Τὸ θέμα ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ἐνδιαφέρει κι' αὐτὸς όλους τοὺς πατριῶτες. Μετὰ τὴν ἐφημερίδα μας ἐκφράζουμε συναισθηματικὰ τὸν πόθο ὅλων μας, νὰ μείνουμε στὴν πατρίδα, νὰ δημι-

ουργήσουμε στὴν πατρίδα, νὰ ἀγαπήσουμε στὴν πατρίδα, νὰ πεθάνουμε στὴν πατρίδα.

«Πατρίδα σὰν τὸν ἥλιο σου, ἥλιος ἄλλοῦ δὲν λάμπει». Ἔτσι κι' ἔγραφε ὁ ποιητὴς Λορέτζος Μαβίλης.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΜΖΙΑΣ

(1918 - 1965)

Τὴν 1ην Μαΐου πέθανε ὁ δημοδιδάσκαλος Χρ. Κομζιάς.

Κηδεύτηκε στὴ Φτέρη τὴν 2 — 5 — 65.

Ὅλο τὸ χωριό μας καὶ τὸ τῆς Ἀ-

νεμορράχης παρευρέθηκε στὴν κηδεία. Ἀνθρωποθάλασσα. Πρωτοφανὴς κηδεία.

Παρευρέθησαν οἱ διδάσκαλοι τῶν γύρω χωριῶν καὶ ἀντιπροσωπεῖα τῶν συλλόγων Α' καὶ Β' περιφέρειας, ὡς καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐπιθεωρήσεως Β' Ἀρτης.

Λόγους προσεφώνησαν οἱ: 1) Κ. Σιαφάρικας, δῆμ) λος, ἐκ μέρους τῶν κατοίκων, καὶ τῶν σχολείων Κεντρικοῦ καὶ περιχώρων.

2) Ὁ δῆμ. κ. Λάμπρος Καράμπαλης, ἐκ μέρους τοῦ συλλόγου δημοδιδασκάλων Β' Ἀρτης.

3) Ἐκ μέρους τοῦ Γραφείου Ἐπιθεωρήσεως ὁ δῆμ) λος Νικ. Παπανικολάου καὶ ἐκ μέρους τοῦ συλλόγου Α' Ἀρτης ὁ δῆμ) λος κ. Νικ. Παπακώστας.

Στιγμές πού δὲν περιγράφονται ἦταν ὅταν τὸ φέρετρο ἐποθετεῖτο ἐντὸς τοῦ τάφου.

Κ. ΣΙΑΦΑΡΙΚΑΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ἐγεννήθη τὸ ἔτος 1918 εἰς τὸ χωριὸν Κεντρικὸν Ἀρτης καὶ ἀπέθανε τὴν 1ην Μαΐου εἰς τὸ ἐν λόγῳ χωριὸν τὸ ἔτος 1965. Ἐσπούδα-σε δημοδιδάσκαλος εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν Ἰωαννίνων καὶ μάλιστα ὑπὸ τὸ θάρος τῶν οικονομικῶν του στερήσεων. Ὡς δημοδιδάσκαλος ἐπρωτοδιωρίσθη τὸ ἔτος 1940 εἰς τὴν Ὀρεστιάδαν Κατοριᾶς καὶ ἀκολούθως μετετέθη εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν περιφέρειαν τοῦ Νομοῦ Ἀρτης, ὅπου ἐχρημάτισεν ὡς ἐκπαιδευτικὸς εἰς διάφορα χωρία καὶ τελευταίως ἐπὶ σειράν δώδεκα ἐτῶν εἰς τὸν συνοικισμὸν Φτέρης.

(Συνέχεια εἰς τὴν 3ην σελίδα)

ΕΚΔΡΟΜΗ

Τὸ Δ. Συμβούλιον ἀπεφάσισε καὶ πραγματοποιεῖ τὴν 30-5-1965 ἐκδρομὴν εἰς Ὠρωπὸν - Ἐρέτρια Ἀλιθέρι

Ὡρα ἀναχωρήσεως 7η π. μ. ἀπὸ Πλ. Κάνιγγος.

Τιμὴ εἰσιτηρίου Δραχ. 60

Δηλώσεις συμμετοχῆς μέχρι τῆς 27/5/65

στόν κ. Οἰκονόμου τηλ. 224.473

Ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸ ἐργοστάσιον ἠλεκτροπαραγωγῆς τῆς Δ.Ε.Η. νὰ φέρουν τίς ἀτομικὲς τῶν ταυτότητες.

ΣΚΙΤΣΑ ΑΠ' ΤΟ ΧΩΡΙΟ

ΠΑΡΑΠΟΝΟ

Φύδαταν ἀπ' τοῦ χωριοῦ, ξενητεύκαταν, ζήσαν μακριὰ ἀπ' τὰ χῶματα τ'ς λάσπες, τὸ πηχτὸ σκοτὰδ' ἔς νύκτας κι' μ' αὐτὸν ἔσασσαν κι' ὅχι μόνον αὐτὸ μ' αὐτὸν περγιαλάτε κι' ὅλας γράφοντας στὴ σκληρὴ γλῶσσα τοῦ χωριοῦ μας σ' ἐφημερίδα τὸν ἄραχθου.

— Παράπονο φίλου συχωριανοῦ. Δίκηρο, ἄδικο; Θὰ τὸ δοῦμε.

— Ὁχι φίλε συχωριανέ, δὲν ἔσασσαν τοῦ χωριοῦ. Τοῦ θ' μύμαστε, τοῦ ἀγαπάμε, τοῦ πονάμε, πονάμε τ'ς ἀνθρώπ'ς του, τ'ς δ' οὐκὺς μας πούχουμε ἀφήσει ἐκεῖ, πονάμε τ'ς γονιούς κι' τ' ἀδέρφια πούχουμε ἐκεῖ θαμμένα, πονάμε τὰ λόγγια, τ'ς ἀνηφόρ'ς, τὰ ρέματα, τὰ λαγγάδια, τὰ διάσελα, πονάμε κάθε ἀπθαμὴ ἀπ' τοὺν τόπον πού πάτ'σαναι παιδιὰ ἔ' πόλ'τα με τρύπιο κατ' ἀπ' τοῦ γόντου παντελόνι, ζάρκα κι' νησ'κά. Πονάμε κι' θ' μύμαστε τὰ ἐθίματα τ'ς γιορτῆς, τὰ παν'γύρια, τὰ γλέντια, τ' αὐθόρμητα γλέντια πούμ'αν σ'μάδια στοῦ νοῦ μας.

Ἀκουρμάς φίλε συχωριανέ. Ὁταν γράφουμε στὴ γλῶσσα τοῦ χωριοῦ μας, τοῦ τότε χωριοῦ μας, ὅπως τ' ἀφήσαμε δὲν περγιαλάμε, ἀλλὰ ἀπλῶς προσπαθοῦμε μέσα σὲ

τοῦτες τὶς πολύβοες πολιτείες νὰ ξαναβροῦμε γιὰ λίγο τὸν παλὸ ἐαυτό μας πού χάνεται κυνηγώντας τὸ δίφραγκο καὶ τὸ μεροδοῦλι. Θάταν ντροπὴ μας νὰ παρασταίνουμε τὸν πολιτσίανο, νὰ ἑσποχίσουμε τοῦ χωριοῦ πού γιὰ πρώτη βολὰ εἶδαμε τὸν ἥλιο κι' τὸν κόσμο κι' θὰ θηλέσουμε νὰ κρίνουμε σ' ἄλλῃ ἀπ' τοῦ χωριοῦ γλῶσσα. Τ' γλῶσσα π' ἔχριναν οἱ πατεράδες μας κι' ἡμεῖς ἀκόμα, εἶναι κι' αὐτὸ πλοῦσια σ' ἑκφρασ' ὅπ' στὴν πραγματικότητα δὲ γράφεται. Θὰ χρειάζονταν ἴσως τριάντα κι' ὅχι εἰκοστέσσερα γράμματα σ' ν' ἀλφάβητο γιὰ ν' ἀποδοθῇ τοῦτη ἡ τόσο πηγαία γλῶσσα. Τόσοι κι' τόσοι λογοτέχνες τ'ς πατρίδας τ'ς κι' τημῆθ'καν γιὰ τοῦτο. Ἄν σύμερο αὐτὴ ἡ γλῶσσα δέ'ν' κρένεται τόσο τὸ καλύτερο, γιὰτὶ αὐτὸ φανερώνει τ' ζωντάνια τ'ς πού ποτὲ δὲ μένει στὰ ἴδια, ἐξελίσσεται. Ἄν ὅχι, τότε θάπρεπε ὅλοι οἱ Ἕλληνες νὰ μιλάμε τ' γλῶσσα τ' Ὀμηρου.

— Ἔτσι δὲν εἶναι φίλε;

Καὶ τώρα ἀκουρμάς τὸ δίκηρο εἶναι μετὰ τὸ μέρος μας. Ἐνα δίκηρο πού δέ'ν' πρέπει νὰ μ' αὐτὸ τὸ φάη ὁ πολιτσίανικος σνομυτισμός.

ΛΑΘΩΜΕΝΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Του Νικ. Βρεττάκου

Με την ευκαιρία του γιορτασμού των 20 χρόνων της Νίκης κατά του φασισμού, δημοσιεύουμε το παρακάτω διήγημα από το "Αλβανικό Έπος" που δείχνει την ανθρωπιά του λαού μας και στις πιο δύσκολες στιγμές:

—Ξενυχτήσαμε στη λαγκαδιά.

—Θά βγει ή δέ θά βγει το φεγγάρι;

Οι στρατιώτες κρυώνουν. Μιά παγιάδα που χύνεται στο ρέμμα, καθώς κατεβαίνει, αριστερά μας απ' ότην Τρεμπεσίνα και δεξιά μας από το Τομύρι, που βρίσκεται στο βορρά, πάνω στο βάθος, μας κάνει να τρέμουμε σαν τα μαργωμένα πουλιά. Έχουμε κολλήσει ο ένας με τον άλλο, πλευρό με πλευρό και περιμένουμε να βγει το φεγγάρι. Πάνω μας σ' αρκετό ύψος, περνάνε κάθε τόσο σφυρίζοντας οι δίδες του Ιταλικού πυροβολικού, που έχει επισημάνει, μακρυά, πίσω μας, μία δική μας πεδινή πυροβολαρχία. Έχουμε τέσσαρα φορεία μαζί μας, δυο μουσκάλια κονιάκι κι ένα σακκίδιο με επιδέσμους και με θαμπάκι. Κοντά μας, λίγο πιο πάνω, ακούγονται οι φωνές των λαθωμένων. Η απόστολή μας είναι παράξενη και θλιβερή. Στη νεκρή ζώνη, κοντά στις γραμμές μας, έχουν μείνει μερικοί λαθωμένοι Ιταλοί από τη χτεσινή μάχη. Οι Ιταλοί δεν μπορούν ή δεν ενδιαφέρονται να τους πάρουν. Οι δικοί μας, άκουσε μες από τα χαρακώματα τις σπαραχτικές τους κραυγές που καλούν σε βοήθεια. Για να μην πτοηθεί το ήθικόν της πρώτης γραμμής, μάζεψε ο συνταγματάρχης μερικούς στρατιώτες και μας έστειλε νύχτα να τους περιμαζέψουμε και να τους κουδάλισουμε πίσω. Λόγοι ανθρωπιάς, παιδιά, μας είπε ο υπασπιστής του συντάγματος. Τίποτα δεν είναι δύσκολο... Και περιμένουμε να βγει το φεγγάρι, γιατί δε βλέπουμε ούτε τη μύτη μας πάνω στα βράχια. Έκαναν τσουχτερό κρύο και μας φάνηκε σά να πέρασε ένας αιώνας. Ο ουρανός είναι σκεπασμένος από ομίχλη και βουίζει παράξενα. Το σκάσιμο του φεγγαριού αραιώσε σε λίγο το μεγάλο σκοτάδι. Σηκωθήκαμε. Ίσα-Ίσα που διακρίνουμε τώρα τα κορμιά που μαυρίζουν τεντωμένα στη γη. Τα μάτια των λαθωμένων γυαλίζουν από τρόπο καθώς μας βλέπουν να σκύφουμε πάνω τους. Άλλοι φωνάζουν την Παναγία κι' άλλοι τη μάννα τους.

—Μή φοβάστε. Δε σας σκοτώνουμε...

—Αν επιτρεπότανε ν' ανάψουμε σπέρτο, θά σας δίνανε και τσιγάρο, λέει ένας δεύτερος.

Σκορπίζομαστε και συννόμαστε όλοι με την κοιλιά. Ψάχνουμε τα κορμιά που διακρίνουμε ξαπλωμένα στη γη.

—Κι' αυτός πεθαμένος...

—Τράβηξέ τον από το χέρι.

—Αυτό εκεί είναι μισό μουλάρι.

Τρεις μόνο. Ήτανε κι' άλλοι, μας λέει ένας από τους τρεις, και τραντάζεται δλόκληρος από τους λυγμούς. Οι άλλοι πεθάνανε... Τους βάζουμε στα φορεία και κατηφορίζουμε πατώντας στα νύχια.

—Μάρτυς μου ο Θεός!! Μουρμουρίζει ο ένας από τους λαθωμένους. Δεν ξρριξα ούτε μία τουφεκιά... Είδα τους Χριστιανούς να θερίζονται σαν τα στάχυα. Προτιμώτερος ο θάνατος! Χίλιες φορές προτιμώτερος ο θάνατος!...

Σε μία στιγμή, καθώς κατεβαίνουμε, ακούγεται το σφύριγμα μιας δίδας, που δείχνει πως έρχεται να πέσει κοντά μας. Χαμηλώνουμε τα κορμιά μας όλοι μαζί. Τα φορεία τραντάζονται. Ο ένας από τους λαθωμένους γλυστρά προς το κάτω. Το σπασμένο του πόδι πιν κρατιέται από μία λουρίδα κρέας, κρέμεται έξω από το φορείο και κουνιέται στον αέρα σαν εκκρεμές. Η κραυγή του λαθωμένου, αντιλαλεί μέσα σ' δλόκληρο το φαράγγι. Το πόδι του—είναι δεμένο ευτυχώς—ποιός ξέρει από ποιόν—πάνω από το γόνατο, με λουρίδες από ξεσχημένο άμπέχωνο. Λοξεύουμε αριστερά για να μην περάσουμε από το Λάνι—Μπαλαμπάνι που το δάζει το πυροβολικό. Ο Συνταγματάρχης κοιμάται. Βγάζουμε τέσσαρα μουλάρια από μία καλύβα, στρώνουμε χόρτο και τους αποθέτουμε πάνω του.

Ποιός θά ξενυχτήσει, βρέ παιδιά, με τους λαθωμένους;

Κανένας δε λέει να πάει να κοιμηθεί. Οι λαθωμένοι βογγάνε. Ανάβουμε στο βάθος μία μεγάλη φωτιά και καθόμαστε, τέσσεροι-τέσσεροι, γύρω από τα φορεία τους.

—Νάχαμε λίγη ζάχαρη να τους κάνανε ένα ζεστό...

—Γιατί κλαίς, βρέ Δούσημνη;

—Ο Σκουρμπέλις έχει πάντοτε κλειμμένη ζάχαρη στο σακκίδιό του...

Και σε λίγο γίνεται μία τέτοια σιωπή, που δεν ακούγεται παρά μόνο το γλυκό φύσημα της φωτιάς. Τα πρόσωπά μας φωτίζονται παράξενα. Ένας μεγάλος κόμπος κάθεται στο λαιμό μας. Ένας κόμπος που προσπαθεί να τον κρύψει ο ένας μας από τον άλλο.

Ο ΡΑΧΘΙΝΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΡΑΠΗΣ
ΕΝΑΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ, ΕΝΑΣ ΠΟΙΗΤΗΣ, ΕΝΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Η ΚΑΜΠΑΝΑ

Καίτιας άχός σάν τό δικό σου δέν τά ζωτάς ολα:

Είσπραχτορα, σουταγικό, θάνατο, πανηγύρι

όλα ένύ τά λές, ψηγά πτόν Άη-Νικόλα.

Κι ακόμα ένύ θά μάσης, μέστό πολύ χιοσύρι

άτ' άκρη σ' άκρη τό χωριό νά μάμουν χιτανεία.

Και τό παιδάκι τσίτσιδο κατ' από σέ τό μάτι

ύφώντι ωάτω στό Θεό ν' άρρηση τη μαρία.

Είται ωλύ χιοητιρό φομί ποδ βράδ' ή ησάτη.

νά υπέμεται κι άπ' τοῦ Θεοῦ τη βούληση ήν θά γένη.

Μά σύ αιώνια τότ' άχός σου, χλώρα ηαρπαία

στόν οὔρανό θά στίλλης· μα' τίποτι δέ βγαίνι

άπ' τ' Άπειρα τα' μακρενά. Μέ τίς ζωτές ή μάνα,

δέν τό χορταίνι τό παιδί, όταν ζητάι νά βράη.

Γύρ' άπ' τόν Άη-Νικόλα, άχάδουν τά στεγάνια,

μά τ' Άπειρα είται ψηγά· ο άχός σου ένέκι δέν πάει.

από 100 ζωγραφικούς πίνακες θ' άφίσει σκορπισμένους έδω κι' εκεί. Στά 1935 εκθέτει τά έργα του στην

"Αρτα. Είχε μεγάλη επιτυχία και θεωρήθηκε σαν καλλιτεχνικό και πνευματικό γεγονός για μια επαρχιακή πολιτεία. "Όλες σχεδόν οι αχιογραφίες στον "Αγ. Κων) νο του Κρουνερίου είναι άπ' τά δικά του χέρια, άπ' τά δικά του χρώματα. Στά 1937 εκδίδει τά ποιήματά του στην "Αθήνα σε μία ποιητική συλλογή με τόν αλληγορικό τίτλο «ΚΑΝΘΑΡΟΙ». Μ' όλο που στα περισσότερα ποιήματα της συλλογής ή καλλίτερα στις περισσότερες στιγμές άγκίζει στον ΜΗΔΕΝΙΣΜΟ και εκκολάπτει τις πνευματικές άνησυχίες του στις άπέραντες παγωμένες εκτάσεις της άπαισιόδοξης Φιλοσοφίας του καιρού του στάθηκε αναμφίβολα κοντά στον άπλό και λησιμονημένο άνθρωπο της άμελίσκας ως την στερνή άναπνοή του. Μόνο μία ευχή ταιριάζει κι' όχι κατάρτα. Μία πολύδωη ευχή με κορυφαίο - σύμβολο τόν ΚΟΡΥΦΑΙΟ ΑΝΘΡΩΠΟ.

— Είθε ποτέ να μην ξανάρθη άδελφοκτόνος πόλεμος! Στη μνήμη του άξέχαστου συντοπίτη μας σαν έλάχιστη προσφορά δημοσιεύουμε ένα ποίημά του με τόν τίτλο «ΚΑΜΠΑΝΑ». Η «Καμπάνα» — όσο θά υπάρχουν καμπάνες — θά κρατάει μία ξεχωριστή θέση στην ποίηση των αὐτοδιδάκτων και της λαϊκής έμπνευσης.

ΒΛΗΣΑΡΗΣ ΑΡΑΧΘΑΙΟΣ

Γ. ΑΡΑΠΗΣ 2ος εξ άριστερών

Η ΑΠΕΛΕΥΤΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ ΑΠΟ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Τέλος, στις 24 Μάη, ύστερα από πολλές δυστροπίες, αποδέχτηκε και ή Τουρκία το πρωτόκολλο, και ύπόγραφε τη σχετική σύμβαση. Έτσι λύθηκε πιά όριστικά το ζήτημα για τη Θεσσαλία και την ανατολικά άπ' τόν "Αραχθο περιοχή της "Αρτας.

Τό άρθρο 1 της σύμβασης καθορίζει τά νέα όνομα έτσι:

«...διά των κορυφών των όρέων Ζυγοῦ, Δοκίμι, Περιστερί, φθάνει —δηλ. ή όροθετική γραμμή— εις τόν ποταμόν "Αρτης, παρακολουθούσα τόν ρύακα τόν διοχετεύοντα διά

της βραχυτάτης άποστάσεως τά βρόχινα ύδατα έν της κορυφής Περιστερί εις τόν προρρηθέντα ποταμόν και διέρχεται μεταξύ των χωρίων Καλαρρυτών και Μιχαλίτζι, επέκεινα των τελευταίων τούτων σημείων ή (Συνέχεια εις την 4η σελίδα)

Η ΣΤΗΛΗ | ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

— Η γυναίκα στην πορεία της ανάπτυξης του ανθρώπου σήκωσε και σηκώνει το μισό και πολλές φορές το περισσότερο βάρος των ευθυνών. Μ' όλα αυτά, απ' όσα τουλάχιστο γνωρίζουμε απ' την γραπτή ιστορία, την βλέπουμε πάντα να αντικρύζεται απ' την κοινωνία σαν παράγοντας μη υπολογίσιμος τελευταίας κατηγορίας ή ακόμη και κατεβασμένη πιο κάτω στην κατηγορία των πραγμάτων του αφέντη.

— Ας προσπαθήσουμε όμως να δούμε το ρόλο της αντικειμενικά κι' απ' όσα μπορούμε θετικά να ξέρουμε σήμερα, κι' από τα συμπεράσματα των μελετών των ειδικών που ασχολήθηκαν μ' αυτό το θέμα.

— Είναι γεγονός αναμφισβήτητο, ότι η γυναίκα στην πρωτόγονη κοινωνία έπαιξε πρωταρχικό ρόλο στην επιβίωση και συγκρότηση των ανθρώπινων ομάδων. Την εποχή που οι άνθρωποι ομάδες δρισκότανε στο στάδιο της άγριας κατάστασης ή και στο πρώτο στάδιο της εποχής του βαρβαρισμού χωρίς άλλο ή γυναίκα ήταν ο κύριος παράγοντας της ανθρώπινης ομάδας. Έχουμε μ' άλλα λόγια της Μητριαρχίας την εποχή. Ο άνθρωπος σ' αυτή την περίοδο τρέφεται με καρπούς ρίζες, βολβούς, χόρτα, όπως βρίσκονται στη φυσική τους κατάσταση. Τα εργαλεία του ελάχιστα πρωτόγονα, πέτρινα ή ξύλινα, τέτοια που χρησιμοποιεί για την απόκτηση και περισυλλογή των καρπών, βολβών κ.λ.π. Η γυναίκα (ή μητέρα) σ' αυτή την περίοδο είναι ο άρχηγός της ανθρώπινης ομάδας, την διευθύνει, φροντίζει για τα παιδιά, για τη διαχείριση και συντήρηση των τροφών και για τον με κάποιο τρόπο πρωτόγονο καταμερισμό της δουλειάς και την διανομή των τροφών. Έχουμε τη λεγόμενη Μητριαρχία. Αλλοίμονο στον άνδρα που θα πέσει στη δυσμένεια της Αρχηγού. Θα του φορτώσει τα πρωτόγονα εργαλεία και θα τον εξαποστείλει για να βρή την τύχη του σ' άλλες ομάδες. Τα πρωτόγονα αυτά εργαλεία αποτελούν ιδιοκτησία ατομική του καθενός που τα χρησιμοποιεί κι' είναι το πρώτο σπέρμα της ατομικής ιδιοκτησίας, ενώ τ' άλλα είναι κοινή ιδιοκτησία της ομάδας. Κατάλοιπα αυτού του τρόπου οργάνωσης της ανθρώπινης ομάδας — της Μητριαρχίας — είναι οι μυθικές Αμαζόνες. Φαίνεται ότι αυτές οι γυναίκες πάλεψαν σκληρά ενάντια στην επιβολή της κυριαρχίας του άνδρα κατά το πέρασμα της ανθρώπινης κοινωνίας από την άγρια κατάσταση στην εποχή του Βαρβαρισμού. Μπαίνουμε δηλαδή στη εποχή, που οι άνθρωποι ομάδες ανακάλυψαν εργαλεία ανώτερης μορφής (τόξο, βέλος), άρχισαν το κυνήγι, εξημέρωσαν τα πρώτα ζώα κι' εγκαταλείπουν σιγά-σιγά τις δασωμένες περιοχές της Γης, για να ροβολίσουν στις χλοερές κοιλάδες με τα λειβάδια του Τίγρη — Εύρατη και των άλλων ποταμών της Γης.

Στο επόμενο θα δούμε την πορεία της εξέλιξης σ' αυτό το στάδιο και τη θέση που πήρε η γυναίκα.

Δαρ.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

ΑΠΟ ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ Δ. ΜΠΑΡΤΖΩΚΑ

Για το δάσκαλο Κομτζιά

(Συνέχεια εκ της 1ης σελ.)
«Υμνον αρχίζουν τα πουλιά απ' τα κλαδιά που στέκουν κι' αυτά τριγύρω τα βουνά στεφάνια να του πλέκουν».

Αναγνώστη του Άραχθου. Ένας πατριώτης μας πήρε τον δρόμο του άπειρου και πέρασε από τον ύλικόν στον πνευματικόν τομέα της ζωής. Ο θάνατος δεν δίστασε. Αχάρος από την φύση τον κάλεσε πρόσκαιρα στα δικά του κατατόπια, γκρέμισε τον άλλοτε αγέρωχο κυματοθραύστη της λύπης και της με-

λαγχολίας. Κι' ενώ μεσουρανούσε διάλεξε την Άνοιξη ως δόλωμα. Την Άνοιξη έστειλε για να τον ξεγελάσει, γιατί τον αγαπούσε και ήθελε το χόμα που θα τον σκέπαζε να είναι ξανανειωμένο, ανάλαφρο, σπαρμένο με τα λουλούδια του Μαγιά, με τα λουλούδια της Πρωτομαγιάς...

...Το στεφάνι λοιπόν της αγάπης, της τιμής και της νειότης σου ανήκει και εκ μέρους των ξενητεμένων και ειδικά των νέων, ελλαδικά σου το προσφέρω. Α. Μ.

ΤΙΝΑ Ι. ΔΗΜΟΥ

Έκ μέρους των μαθητών

Σεβαστέ μας διδάσκαλε,

Κανένας από τους μαθητές σου δεν πιστεύει ότι πέθανες.

Ακόμα ζεις για μας και σε περιμένουμε να έλθεις στο σχολείο. Σε περιμένουν οι μαθηταί σου. Σε περιμένουν οι συνάδελφοί σου. Σε περιμένουν οι συγγενείς και φίλοι, τους όποιους τόσο γρήγορα αποχωρίστηκες.

Συ ήσουν ο άκακος των διδασκάλων και των ανθρώπων. Κράτησες άσβεστη τη λαμπάδα του πολιτισμού. Ήσυχα και ήρεμα εργαζόσουν στο σχολείο. Ήσυχα και ήρεμα πέθανες. Δεν σε ξεχνούν οι μα-

θηταί σου. Δεν σε ξεχνούν οι φίλοι σου. Θα σε έχουμε σαν μεγαλώσιμο παράδειγμα οικογενειάρχου και δασκάλου. Θα βλέπουμε πάντοτε νοερά την ιερά σκιά σου να φτερουγίζει μέσα στο σχολείο και να οδηγεί διδασκάλους και μαθητές προς την λεωφόρο που ανοίξεις στη ζωή σου.

Είς ένδειξι μεγάλου σεβασμού, οι μαθηταί σου σου προσφέρουν το στεφάνι αυτό, φκιασμένο από τα λουλούδια του χωριού μας και σου εύχονται να ναι ελαφρό το χόμα που θα σε σκεπάσει.

Αιώνια σου ή μνήμη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Έκ μέρους Έπιθεωρ. Β' περιφ. Άρτης

Άλησμόνητε Χρήστο,

Έφυγες από κοντά μας ανεπάντητα. Καλά το είπανε: Τα φύλλα έχουν τη δική τους εποχή που πέφτουν και τα λουλούδια μαραίνονται με το βοριά το φύσημα και τα άστέρια δύνουν την αυγή. Μά ο θάνατος κρατάει δικές του όλες τις εποχές.

Με βαρεία θλιμμένη την ψυχή, ήρθαμε κοντά σου. Ήσουν άναμμάς μας ο αγαπητός μας συνάδελφος, ο πολύτιμος φίλος, ο μεγάλος ψυχός άνθρωπος. Στάθηκες γενναίος στη ζωή σου, όρθος την ανέθηκες, ανεκτίμητος δάσκαλος, καμάρι του τόπου σου, υπέροχος οικογενειάρχης.

Βαρύ το τίμημα στο Χάρο, ανεκπλήρωτοι οι πόθοι σου απόμειναν, οι άπαντοχές σου κόπηκαν απότομα, πάνω στην ώριμότητά σου. Ο θάνατος, ύπουλος καπνός, έπνιξε τη φλόγα σου.

Προσπέρασες το κατώφλι της ζωής σου πληγωμένος, όμως αλόγυστα. Και ήρθες εδώ ξανά στο σπίτι σου, στη μάννα σου, μαζί με την οικογένειά σου, για να φύγης για πάντα. Πέταξες στον άλλο κόσμο απ' εδώ που ήρθες στη ζωή. Μένει κανείς στον τόπο, όπου είναι θαμμένο ένα μέρος της καρδιάς του. Αγαπημένε μας Χρήστο,

Η ψυχή σου από ψηλά που μας κυττάει, άς μεσιτέψη στη Θεία μεγαλωσύνη, για να στείλη δάσκαμο και παρηγοριά στους αγαπημένους σου.

Σου καταθέτω ελλαδικά τουτο το δάφνινο στεφάνι εκ μέρους της Έπιθεωρήσεως της Β' Περιφέρειας

Συμπρατριώτες

Για άδειες οικοδομών τηλεφωνήσατε 899.223

Κ. ΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Δάδαμε την συνδρομή των δια το 1965 από τους κάτωθι και τους ευχαριστούμεν:

- 1) Άντωνίου Μάνου 31) 5) 65
- 2) Σφήκα Δημητρίου 1965
- 3) Ραχιώτη Άριστοτέλη 1965
- 4) Καραφά Πέτρου 30) 6) 65
- 5) Μπαρτζώκα Άναστ. του Δημ. 1965
- 6) Θεοδώρα Κωνσταντίνου 30) 6) 65
- 7) Μπαλαούρα Κωνσταντίνου 1965
- 8) Μπαρτζώκα Κωνσταντίνου του Βασιλ. 30) 6) 65
- 9) Μπαρτζώκα Άνδρέα του Γεωργίου 1965
- 10) Μπαλαούρα Φωτεινής του Ιωάννου 30) 6) 65
- 11) Μάνου Βασιλείου 30) 6) 65
- 12) Νάση Έλευθερίας 1965
- 13) Καμπρή Κωνσταντίνου 1965
- 14) Θάνου Κωνσταντίνου 30) 6) 65
- 15) Καλιακάτσου Νικολάου του Γεωργίου 30) 6) 65
- 16) Οικονόμου Άριστοτέλη 1965
- 17) Οικονόμου Παναγιώτου 30) 6) 65
- 18) Καλιακάτσου Άριστολή του Θωμά 30) 6) 65
- 19) Μπαρτζώκα Χρήστου 31) 5) 65
- 20) Ραχιώτη Περικλή 1965
- 21) Άντωνίου Γεωργίου 31) 6) 65
- 22) Θεοχάρη Άριστοτέλη 1965

Βάπτισις

Ο κ. Γεώργ. Ψούκας, μέλος του Δ. Συμβουλίου, εδάπτισε το τέκνον του. Άνάδοχος παρέστη ο κ. Στέφ. Πανάκης, όστις έδωσε το όνομα Περικλής. Η έφημερίδα μας εύχεται να τους ζήση.

ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ

Φουσανέλλα - Τσαρούχι ΚΩΝ)ΝΟΣ Ι. ΘΑΝΟΣ

ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Όδος Πανδρόσου 66 - Τηλ. 227.583

ΠΩΛΗΣΙΣ: Χονδρική - Λιανική

Οι Πατριώτες στους Πατριώτες

ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΙ

ΑΓΓ. ΜΠΕΚΑΣ και ΒΑΣ. ΧΕΡΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΔΡΙΚΑ - ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ

Περικλέους 21 - 4ος όροφος - τηλ. 223.944

Για τους Πατριώτες έκπτωσις 10-15οο

Ταβέρνα - Ψησταριά

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗ

Παλαιόν Χαλάνδριον

Στάσις Ήλεκτρικής - Τηλ. 685.170

ΓΕΥΜΑΤΑ ΕΠΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ

ΑΠΟ ΜΗΝΑ ΣΕ ΜΗΝΑ

Εσωτερικά

— Έπανεγλήθη στην Κυβέρνηση ο κ. Α. Παπανδρέου.

— Ο πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας εις Αθήνας για συνομιλίες με την Κυβέρνηση.

— Νέα εξεταστική επιτροπή για τα έργα της ΕΡΕ εφάρμοξε η Βουλή.

— Με τάξι γιορτάστηκε σε όλη τη χώρα η εργατική Πρωτομαγιά.

— Ο Υπουργός Έθνικης Αμύνης κ. Γαρουφαλιάς θα μεταβεί στο Παρίσι για την συνδιάσκεψη των Υπουργών Αμύνης χωρών μελών του Ν.Α.Τ.Ο.

Εξωτερικά

— Μεγάλη στρατιωτική παρέλαση στην Μόσχα με την ευκαιρία της 20ης επέτειου από την λήξιν του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου. Σε αυτήν επεδείχθη πύραυλος 40 μέτρων μήκους.

— Λόγος του Προέδρου Τζόνσον σχετικά με με το πρόβλημα του Βιετνάμ.

— Έπανάσταση στον Άγιο Δομνίκο και επέμβαση των Αμερικανών.

— Τό Σ. Ασφαλείας εξετάζει επί μίαν εβδομάδα το ζήτημα αυτό.

— Σύνοδος των υπουργών Εξωτερικών μελών του ΝΑΤΟ εις Λονδίνο. Άνοικτη πλέον η διαφωνία Αμερικής — Γαλλίας για το Βιετνάμ.

— Μεγάλες ζημιές στην Γιουγκοσλαβία από τις πλημμύρες.

— Οι υπουργοί Εξωτερικών των 4 μεγάλων δυνάμεων στην Βιέννη με την ευκαιρία της 10ης επέτειου από της υπογραφής της Συνθήκης Ειρήνης.

ΔΕΞΙΩΣΙΣ

Τό Δ. Συμβούλιον την 15) 5) 65 έδεξιόθη εις την ταβέρνα του συμπατριώτη μας Δ. Παπαθανάση τον αποχωρήσαντα πρόεδρον κ. Δημ. Καλιακάτσον.

Εις την δεξίωσιν παρέστησαν όλα τα μέλη του Δ. Συμβουλίου. Ο κ. Θ. Γεωργίου εξέφρασε την χαρά του Δ. Σ. για την θελίωση της υγείας του τέως κ. Προέδρου.

Ο κ. Καλιακάτσος ευχαρίστησε το Δ. Συμβούλιον για την πρωτοβουλίαν αυτήν της δεξιώσεως.

ΤΟΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΝ ΣΩΜΑ

Εκλήθη σε 2α συνεδρίαση το Συμβουλευτικόν Σώμα διά την 24) 5) 65 με θέματα:

- 1) Εφημερίδος.
- 2) Διάφοροι ανακοινώσεις γύρω από την δράση της Αδελφότητος κλπ.

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Θά ήταν γιορτή των λουλουδιών, γιορτή της άνοιξης, γιορτή της κάθε αναστάσεως, γιορτή των αγρών και της εξοχής, γιορτή για το άνοιγμα του καιρού αν δεν συνέβαινε να είναι γιορτή του ιδρώ και του μόχθου, γιορτή που συμβολίζει στο πέρασμα των αιώνων το αίμα που χύθηκε κι έβαψε πιό κόκκινα τα μαγιάτικα τριαντάφυλλα, το αίμα που έβαψε κόκκινα τα πεζοδρόμια του Σικάγου και των τόσων άλλων δρόμων της πορείας των καταπιεζομένων για ένα καλλίτερο αύριο, για ένα ξεκούραστο μεροδούλι, για μία πιό ανθρώπινη ζωή.

Οι άνθρωποι του ιδρώ και του μόχθου πήραν τούτη τη μέρα σαν σύμβολο, σαν σημαία, σαν χρονιάτικο σταθμό για καινούργιες εξορμήσεις, κατακτήσεις προς όφελός των.

Τιμώντας το αίμα που χύθηκε κι εκτιμώντας τα όφελή που απέκομισαν οι μετέπειτα, γιορτάζουν κάθε χρόνο τη μέρα τούτη παίρνοντας δύναμη κι όρμη για νέες κατακτήσεις, για μία πιό ανθρώπινη ζωή πάνω στη γη μία ζωή που δεν θά τη θαράνει ο εφιάλτης της πείνας, της ξυπολυσιάς, της γύμνιας, της ξενιτιάς και της αμάθειας.

Εμείς οι εργάτες, οι αγρότες, εμείς οι δημιουργοί δεν θά ξεχνούμε πώς πριν τόσα χρόνια για να δουλεύουμε όκτώ ώρες την ημέρα, χύθηκε άφθονο αίμα από χέρια ανθρώπων που τους παραδίδομε στην όργη και την καταφρόνησή μας.

ΕΡΓΑΤΗΣ

ΛΑΜΠΡΟΣ ΚΑΡΑΜΠΑΛΗΣ

Συ λόγου Β' περιφέρειας Άρτης

Δέ μπορούμε να συνέλθουμε απ' το αναπάντεχο μήνυμα του πρόωρου θανάτου σου, αγαπημένε μας Χρήστο, γι' αυτό κι ο πόνος μας είναι βαρύς.

Σε κλαίνε όλοι μας, μαζί με την πονεμένη μάνα σου, που παρ' όλη την όρφάνια της, με χίλιες-δυο στερήσεις, κατάφερε και σ' έκανε δάσκαλο, μαζί με τη γλυκειά γυναίκα σου, μαζί με τα όρφανά παιδιά σου, μαζί με τους συγγενείς σου, μαζί με όλους τους χωριανούς σου.

Η σκληρή μοίρα έλαχε σε μένα, τον παιδικό σου φίλο, το συμπατριώτη σου από το γυμνάσιο ως την Ακαδημία, το συνάδελφό σου στα δύσκολα χρόνια του πολέμου και της κατοχής στα άκρυντα χωριά της Καστοριάς, να θρεθώ σιμά σου, τώρα που φεύγεις για πάντα απ' τον κόσμο τούτο και να σου φέρω τον τελευταίο χαιρετισμό απ' όλους τους δασκάλους του Συλλόγου της δεύτερης περιφέρειας.

Δέ θά λησμονήσω ποτέ την ευγενική ψυχή σου, την αγαθότητά σου, την πραότητα σου, την ευχάριστη συντροφιά σου, την τιμωτήριά σου, την καλωσύνη σου, την μεγάλη φροντίδα για την οικογένειά σου,

αλλά και το ζήλο σου προς το έργο μας επάγγελμα και τη στοργή προς το παιδί, προτερήματα που αποτελούν τον ιδανικό, τον τέλειό τύπο του δασκάλου και του ανθρώπου.

Ο πικρός Χάρος, με τον όποιον πολέμησες επί ένα χρόνο με ύπομονη και θάρρος, σε πήρε ξαφνικά και πρόωρα, από τη λατρεμένη σου οικογένεια και από τη δική μας τη δασκαλική οικογένεια. Δέν πρόφτασες να χαρής, τ' αγαπημένα σου δλαστάρια με μία αποκατάσταση, για την όποια αγωνίστηκες τόσο καιρό.

Η άχαρη νεκροκαμπάνα αντίχησε κι' ένας παγερός τάφος θά κλείσει μέσα το πονεμένο σου κορμί.

Άξέχαστε Χρήστο,

Ο μεγάλος Θεός, το θέλημα του όποιου σ' όλα τα χρόνια της ζωής σου υπηρέτησες με τη γλύκα της φωνής σου, ως αναπαύση την ευγενική σου ψυχή, κι ως χύση θάλασμο παρηγοριάς στη γλυκειά μαννούλα σου, στην αγαπημένη γυναίκα σου και στα λατρεμένα σου παιδιά.

Άς είναι άλαφρό το χόμα της πατρικής σου γής, που θά σε σκεπάσει.

Κ. ΣΙΑΦΑΡΙΚΑ

Μέσα στα 48 χρόνια ο σκληρός και άδυσώπητος Χάρος με το κοφτερό του μαχαίρι έκοψε το νήμα της ζωής σου. Ένας δόλκιμος κόσμος σήμερα θρηνεί το χαμό σου.

Μητέρα σου, γυναίκα σου, παιδιά σου, αδελφός σου, συγγενείς και φίλοι, συνάδελφοι γνωστοί και ξένοι, όσοι για μία φορά σε είδαν και όσοι πολύ σε αγάπησαν και σε λάτρεψαν, δέν μπορούν άκόμα να πιστέψουν πώς δέν υπάρχεις ποιά. Πώς δέν ζής ποιά και δέν μάς χαρίζεις, το όμορφο χαμόγελό σου και το τόσο ζωντανό σου βλέμμα. Ο θάνατός σου ήλθε τόσο ξαφνικά που μάς έχει συγκλονίσει όλους, και έχει σκορπίσει τη θλίψη, σ' όσους σε γνώριζαν. Τό κενό που άφησες στην πονεμένη μητέρα σου, που χήρα και φτωχή σε άναθρεψε, σε μόρφωσε και σε είχε κρυφό καμάρι, στη γυναίκα σου στα παιδιά σου, στον αδελφό σου και συγγενείς, στους μαθητές σου και σ' όλο το χωριό, είναι δυσαναπλήρωτο. Μά δυσαναπλήρωτο είναι και το κενό που άφησες στη διδασκαλική σου οικογένεια, της όποιας επί 25 σχεδόν χρόνια ήσουν επίλεκτο μέλος.

Με την άγνη σου ψυχή είχες κερδίσει την αγάπη των συναδέλφων σου και των προϊσταμένων σου.

Η δράση σου δέν περιορίστηκε στο σχολείο, άπλώθηκε και έξω σχολικά. Μία γραμμή είχες χαράξει: το έθνικό σου καθήκον, την αληθινή σου αγάπη στο συνάνθρωπό σου και την ανυπόκριτη αγάπη σου στους μαθητές σου. Όλη σου ή ζωή ήταν μία καλωσύνη. Γι' αυτό περήφανη, ζωηρή και θαθεία χαραγμένη στην ψυχή μας θά μείνη ή προσωπικότητά σου και ή άγια μορφή σου. Αυτή θά μάς ζωντανεύη και θά μάς έnthαρύνη στο βαρύ έργο, που έπιτελούμε ήμείς οι εκπαιδευτικοί λειτουργοί. Αυτή άκόμη θά παρηγορή τη σεδαστή μας και πολυαγαπημένη σου οικογένεια και ή δύναμίνή θά τρυφερά σου δλαστάρια, το Βαγγέλη και τη Λαμπρούλα, να μεγαλώσουν και να γίνουν καρποφόρα, όπως σ' το ώνειρευόσουν. Αυτή, τέλος, θά διατηρή ή σθεστητή μνήμη σου σ' όλο το χωριό. Εις ένδειξιν θαυμάτου σεδασιού και εξαιρετικής τιμής οι φίλοι σου συνάδελφοι του Κεντρικού

και περιχώρων, οι μαθηταί του σχολείου του και των άλλων σχολείων καταθέτουν δι' έμοι επί της σωρού σου το στεφάνι αυτό, φκιασμένο με τα λουλούδια του χωριού σου. Εύχόμαστε να είναι έλαφρό το χόμα που θά σε σκεπάσει.

Στους δικούς σου ιδιαίτερος εύχόμαστε παρηγοριά και άντοχή ψυχική για το σκληρό χτύπημα της μοίρας.

Αιώνια σου ή μνήμη.

ΟΠΩΣ ΜΑΘΕΥΤΗΚΕ...

Όπως μαθεύτηκε μερικοί άναγνώστες της εφημερίδος μας εξέφρασαν επικρίσεις για τα φραστικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν στο χρονογράφημα «ΣΚΙΤΣΑ ΑΠ' ΤΟ ΧΩΡΙΟ».

Είναι αλήθεια πώς ή γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε δέν είναι και ή σύγχρονη.

Κατ' άρχήν ή σύνταξη της εφημερίδος μας δέν είχε ούτε έχει την πρόθεση «να περγελάσει κανένα». Ίσως έκεινοι οι πατριώτες που μένουν στο χωριό νάχουν πιστέψει πώς έμεις «οι πρωτευουσάνοι» λησμονήσαμε τη μητρική μας γλώσσα ή πώς ντρεπόμαστε να τη μιλάμε.

Δέν ξέρουν πώς άμα άνταμώνουμε έμεις οι φευγάτοι μιλάμε την παληακιά γλώσσα, γιατί συναισθηματικά πλησιάζουμε περισσότερο στο χωριό ή στα αγαπημένα παιδι-

Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΥΡΩΣΙΣ ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ ΑΠΟ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

(Συνέχεια εκ της 2ας σελίδος)
γραμμή ακολουθεί την συνάγγειαν του ποταμού Άρτης μέχρι των έκβολών του. Η όροθεσία αυτή θέλει όρισθί έπιτοπίως υπό έπιτροπής συγκειμένης εκ των αντιπροσώπων των εξ δυνάμεων και των δύο ένδιαφερομένων μερών».

«Άρθρον ΙΓ'. Τό της ιδιοκτησίας δικαίωμα επί των άγροκτηρίων, των δασκών, νομίων (κισλάκ), δασών και παντοίων γαιών ή άλλων άκινήτων κατεχομένων υπό ιδιωτών και κοινοτήτων δυνάμει φερμανίων, χοντετίων, ταπίων και άλλων τίτλων ή

Τραυματισμός

Ο μαθητής Γυμνασίου Σωκράτης Χαρ. Άράνης έτραυματίσθη σε αυτοκινητικόν δυστύχημα.

Αναχωρήσεις

Η κ. Κατίνα Θ. Γεωργίου, σύζυγος του Προέδρου της Αδελφότητος, άνεχώρησεν εις Ροδαυγήν για να παραστή ως παρώνυμος εις τους γάμους του κ. Κων. Αθανασίου.

Εις τό Νοσοκομείον

Η κ. Λαμπρινή Ν. Ρακοπούλου εισήχθη κατόπιν άσθενείας εις τό νοσοκομείον.

Εύχόμαστε περαστικά.

Αφίξεις

Αφίχθη εκ Ροδαυγής ο κ. Γεώργιος Μάνος, όστις και εισήχθη εις τό νοσοκομείον.

Γάμοι

Ο κ. Γ. Μάνος εκ Ροδαυγής Άρτης έτέλεσε τους γάμους του την 26) 4) 65 εις τον Ίερών Ναόν Άγ. Τριάδος Πλάκας μετά της Βασιλικής Βουλάκης.

Τό Δ. Συμβούλιον εύχεται στους νεονύμφους καλή και ευχάριστη ζωή.

Την 9) 5) 65 έτελέσθησαν οι γάμοι του κ. Δημητρίου Ψυχογιού μετά της Ευαγγελίας Γεωργίου Λαμπράκη εις τον Ίερών Ναόν Άγίου Δημητρίου Αμπελοκήπων. Παρευρέθησαν όλοι σχεδόν οι συμπατριώτες μας. Τους νεονύμφους ή Αδελφότητα και ή εφημερίδα μας εύχονται καλή ζωή.

κά μας χρόνια. Εέχωρα απ' αυτό, τό κομμάτι ΣΚΙΤΣΑ ΑΠ' ΤΟ ΧΩΡΙΟ Οείναι ένα είδος λογοτεχνήματος. Στη ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ άσφαλώς χρησιμοποιούνται φραστικά μέσα για την όσο τό δυνατόν πιστώτερη άπεικόνιση κοινωνικών και ψυχολογικών καταστάσεων.

Κι' έτσι έχουμε τη γνώμη πώς ή παληακιά γλώσσα που μιλούσαμε και που μιλάνε άκόμα οι πατεράδες μας έχει και ιστορική και λογοτεχνική άξία. Έτσι σαν παράδοση άς την κρατήσουμε στην στήλη ΣΚΙΤΣΑ ΑΠ' ΤΟ ΧΩΡΙΟ.

Διαφορετικά θάπρεπε να λησμονήσουμε άκόμα και τα παλαιά ρωμέϊκα τραγούδια και τους παληακούς ρωμέϊκους χορούς.

Όποιος έχει διαφορετική γνώμη να την έκφράση απ' τις στήλες της φιλόξενης Άραχθινής εφημερίδος μας.

καί κατά τās διατάξεις του όθωμανικού νόμου, θέλει άναγνωρισθί υπό της έλληνικής κυβερνήσεως. Οι τίτλοι ιδιοκτησιών των λεγομένων βακούφ, άτινα χρησιμεύουν προς συντήρησιν τσαμίων, λυκείων, σχολείων και άλλων εύσεδών ή εύεργετικών ίδρυμάτων, θέλουν έπίσης άναγνωρισθί.

Άρθρον Γ. Η Α. Μ. ο Σουλτάνος θά δύναται να διαθέτη ως και μέχρι τούδε τα αυτοκρατορικά κτήματα των όποιων αι πρόσδοι εισπράττονται υπέρ της Α. Μ. ή της Αυτοκρατορικής οικογενείας.

(Συνεχίζεται)